

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto :

Doma 3 K.
v Ameriko 6 K.

Dobijo se
Novine, Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga pri
KLEKL JOŽEFI,
vpok. pleb. v Čerensovcih,
Csersöld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tomi
moro pošilati.

za naročnike Marijinoga lista, je Novin cena če
se jih od štirah več na eden naslov pošila, doma 2 K.
v Ameriko vsakom na njegov naslov . . . 5 K.
Cena ednoga falata je doma za naročnike Marijinoga
lista 4 filere, za nenaročnike 6 filerov.

Navuk od vstaneja.

Kakše bo naše telo po vstaneji od mrtvih? Tih pravičnih bo

1. *nemrtelno*, to je več ne bode moglo mreti. Po vstaneji je več nikša sila ne bode mogla osmrtiti. Lehko sto 42 centimeterskih topov pošilja na nje svoje morilne strlaje, škoditi njemi niti priknjice več ne morejo. Nemrtelno ne more mreti. Sveto pismo nam to posvedoči: »I smrti več ne bo.« (Skriv. Raz. XXI. 4.) Zakaj se zato bojati smrti, da večni žitek, nemrtelnost prisija ž njov!

2. *Duhovno*, to je ne bo več potrebüvalo hrane, počinka, sna i de šlo v vsako mesto, kam de duša štela tak, kak ona. Ne de melo zato telo več nikšega zadržka, kak je zdaj má. Zdaj nas stavijo dveri, zid, drevo, zrak, dalečina i drugi zroki naravni, ka ne moremo z telom tá kam nam duša sili. Po gorstaneji de sam moje telo tudi, kje de moja duša. Sv. Pavel apoštol potrdi to resnico: »Poseja se živalsko telo i vstane duhovno telo.« (I. Kor. XV. 44.) To duhovno last našega tela nam pokaže zgled ljubljenoga Jezusa, ki je po svojen vstaneji skoz zaprtih dver prišeo med svoje vučenike.

3. *Hitro*, to je v ednom očnom megnjenji pride telo tá, kam šče. Milijone kilometrov lahko naredi v ednom hipi. Kak zdaj mi lahko v ednom trenotki mislimo na Ameriko, Afriko i druge najbole oddaljene razue kraje, tak mo mogli po vstaneji v té kraje tudi priti včas i tistom hipi, v šterom mislimo na njé. Sveto pismo pravi naime: »Poseja se telo v slabosti, vstane pa v moči.« (I. kor. XV. 43.) Sv. Augustin pa: »Kam žele düh, tam de včas i telo.« (De civ. I. 22. c. u.) Brez težave se telo lahko poda i pogledne vse kraje sveta, vse božja stvorjenja i gleda v njih ljubezen i modrost Boga. Mi zato kaj prejde, če zdaj, dokeč živem, vse ne morem viditi? Po vstaneji bom takši, kak je Gospod bio, ki se je v ednom hipi zdaj tü, zdaj tam prikazao i bom si dušo lahko sito z blaženstvom sladkim, kak se siti včelica z medom, semtam letajoč po rožicah. Kak velika tolažba je ta verska resnica za tiste

žalostne duše, šterih ljubljén i v daleš-njoj tujini počivajo v neznanih grobeh. Na glas Gospodov se zbudiyo na sodni den i v ednom hipi so pri tistih, štere so ljubili.

4. *Svetlo*, to je vse kotrige oznotraj i ozvünaj do svetle i lepe v nepopisnoj diki. Ta svetloba celo telo prehodi i bo očam najprijetnejša. Ta svetloba i dika bo velika, človeči jezik jo more povedati, a ne bo ednaka pri vseh. Kem več je telo trpelo z ljubezni do Boga, tem bole de se svetilo v toj nedopovedljivoj diki. Mili Jezus pravi: »Te do se pravični svetili, kak sunce, v kralestvi njuvoga Océ (Mat. XIII. 43.), sv. Pavel apoštol pa: »Poseja se telo v neplemenitosti, vstane pa v diki« (Fil. III. 21.) i »Načija je svetlost sunca načiša svetlost meseca i načiša svetlost zvezd; i zvezda se loči od zvezde po svetlosti. Tak bo tudi vstaneje od mrtvih.« (I. Kor. XI. 41. 42.) Grdo, od ljudih zavrženo, poplūvano, zavolo postov, trpljenja, nevol oslabiljeno, postarano telo, vidite, kakša čast čaka, če je na tom sveti pravična duša v njem prebivala!

Takše bo telo vseh onih, ki kda so mrli, so ne bili v smrtnom grehi.

Kakše pa bo telo pogübljenih? Ki so v smrtnom grehi mrli, tudi vstanejo i več nikdar ne merjejo, ali v najvejšo njuvo nesrečo. »Iskali do ljudje smrt, pa ne najdejo je; i želeli do mreti, pa smrt de bežala od njih,« (Skriv. Raz. IX. 6) pravi sv. pismo. Njuvo telo bo neizgovorno grdo, brez vse dike i vsetlobe, tmično, kak čarna noč. Sv. Pavel apoštol piše: »Vsi toti vstanemo, ali ne spremenimo se vsi« (I. kor. XV. 51) naime v diko i svetlobo. I ravno zato, ka se v diko ne spremenijo, tela zavrženih do podvržena trpljenji. Najstrašnejša sodba celoga sveta je zadene po Jezušovih rečeh: »Ti do šli na večno trpljenje.« (Mat. XXV. 46.)

Mesto boja »Mir vam bodi«

se glasi iz sladkih vüst Gospoda Jezusi Kristuša pri odičenom odprtom grobi. Ne zato, ar nega nikše posebne spremembe na bojiščah, nego naj se vtopimo v dühi Jezušovom, mir nosečem,

ne bomo v toj številki nikaj od boja, od vojske pisali.

Mir želemo našim vojakom mir nam samim. Jezušov mir želemo, šteri je zasijao pri grobi. Pot do groba je pa bila jako trnjava, z krvjov i suzami polijana. Iz Sina Božega se scedila do zadnje, kapljice ves krv i srce njegovo presvete matere, Bl. Dev. Marije je obimalo najvejšo žalost sveta, to se je zgodilo, pred je počila zlata zarja, v šteroj je vetriček vsešerom po sveti razneseo blazeno reč »Mir vam bodi.« Pa še edno se je prle zgodilo. Pod križom stoječe ljudstvo se je pokorilo, v prsi se bilo i z strahom, obžalüvajoč svoje grehe je razišlo.

Pod križom boja grozovitoga stoječe ljudstvo, bodisi slovensko, mažarsko, nemško, angleško i šterokoļi, želeš mir? Pohodi prle pot kalvarije, trpi mirno i bij se v prsi, obžalüj svoje grehe prevelike i brezštevilne. pa te med slavosper vüzemske alleluje prihodnjega leta ne bodo grmeli topovi i ne ječali mirajoči, nego mo veselo novico pisali časnikarje:

Ljudstvo se je poboljšalo, mir je sklenjen.
Mir pokora bo rodila.

Pismo na bojišča.

Poleg bože vole si morete zato, dragi vojaki, orožje v roke vzeti proti smrtnami grehi. Vsi moremo sveti biti, vi pa ešče bole, ar ste bliže k najsvejšim mestim, k nebi, kak drugi. Poznate, jeli, božo zapoved, štera veli: »To je pa boža vola, vaše posvečenje.« (I. Tes. 4, 3.) I da to poznate, ravno zato ne smete dovoliti, ka bi vas premagao smrten greh; bogati moreti opomin sv. pisma: »Ne dopüstitute, da bi vas hüdoba premagala.« (Rim. XII. 21.) Vojak pa premaganje, — ne sliši vküp. Vojak pa zmaga, to se samo sklepa. Premagajte tak hüdobo.

Orožje, z šterim se smrten greh da premagati, je večvrstno ravnotak, kak pri zemelskoj bitki. Jeli, prizemelskoj bitki, če vaša stotnija nema topov (štükov), sovražnik je pa ma, to teliko pomeni, ka vi zmagati ne morete? V düševnoj bitki je ravnotak. Hüdi düh

je napunjen z velikim razumom, snočnov voljov; nedo povedljivov snočjov i vse to v hūdobiji i vse proti tebi, dragi vojak, naj te pogūbi. Jalnost njegova je vekša, kak modrost vseh ljūdi, sovraštvo proti trojoj dūši pa bole gori v njem, kak vsi ognji sveta: Z snalim, slabim orožjom se ne da zato premagati. Orožje tvoje, dragi vojak, more primeno biti njegovej velikoj moči, more biti preveliko i premočno.

To najsnoč nejše orožje je sam Bog. Jezušovo presveto telo je tisti top, štere vse utrbe, vse trdnjave hūdoga dūha razstrli i pomori vsaki smrten greh. Navuk matercerkvi je po Jezušovih rečeh, ka vredno sveto obhajilo ali prečiščavanje, to je, če se prečistimo brez smrtnoga greha, pomore, okrepi dūšo proti smrtnim grehom, da njoj moč, ka je lahko zmaga. „*Ki je moje telo i pie moja krv, ostane v meni i jaz v njem*“ (Jan. VI. 51) pravi naime ljūbljeni Jezus sam. „Sveta maticerkv pa zove sv. obhajilo za vrastvo“ proti grehi. (Con. Tr. Sess. 12. C. 2.) Kak naime vrastvo odžene beteg z tela, tak odžene sv. obhajilo greh z dūše. Jezus je najsvetejši, ki je ne mogeo grešiti, ki je z svetov resnobov mogeo bitati besne žudove: „*Sto z med vas me more pokarati zavolo greha,*“ (Jan. VIII. 46.) lahko zato dūšo reši grehov i tūdi more to včiniti poleg bože svoje nature, štera greh neskončno sovraži i vse neskončno posvetiti žele.

Predragi vojak, glehj, to je ta najmočnejše orožje proti smrtnomi grehi. Vzemi si to orožje v dūšo, kdali moreš. Kda se slūzi tam na bojišči sv. meša, ali kda prideš domo na sloboščino, o vzemi si v dūšo to škér, šteroj se hūdoba more podati, se šče, ali nešče. „Jezus naj živé, Jezus v tvojem srci naj žive“, dragi vojak. On naj ba posejan v tvojo dūšo, ka njegova dika stane ž nje za sébe na sodni dén, na veliki den vstanenja, kak je Gospod sam obečao to: „*Ki je moje telo i pije moja krv, ma večno življenje i jaz ga obūdim zadnji den.*“ (Jan. VI. 55.)

Podpora.

Kda še začne podpora? Podpora se začne tiste den, šteroga je vojak od doma k svojoj stotniji odrino. Med potjov njegovov zato tūdi ide podpora domačim.

Ide podpora za tistim vojakom, šteri je mro ali premino? Samo šest mesecov po tistom dnevi, ka je mro, ali premino. Po šestih mesecah se more prositi, penzija.

Ide podpora za zgrábljenoga vojakom? Domačim zgrábljenoga vojaka ide podpora.

To je zakon od podpore; če se v čem ne vete vōspoznati; vzemite si naprej te številke Novin, v šterih je razložen, pa vam ne de trbelo vsaki grm gorvdariti pri pozvedavanji za podporo. Pred vsem je pa potrebno dūšnovest opitati, če vam ide podpora, ali ne. Ki se je pred bojom za bogatina meo, ne bo vendar zdaj za časa boja takši nesramnjak, ka bi se zavolo siromaških penez med siromake šteo.

Iz pisem naših vojakov.

Maučec Ivan poddesetnik iz 48. pp. nam piše lepo zahvalnost za poslane Novine i Marijin List. Pravi, ka kda jihva je dobo, so tak k njemi bežali ešče vogri, kak piceki h kokvači, kda tá jesti najde pa jim drobi. Teva lista jihva krepita v toj žalostnoj dobi. Po čtenji si več vōr te pogučavlo od tistih navukov, štere so čteli, (zaistino nasledūvanja vreden lepi zgléd. — Vrednik) zatém pa molijo. Samo to ga boli, ka ne ga mirū, ka bi šo domo pomagat deci krūha slūžit i duge rešūvat, na koj je žena en čas dobila podporo, sledkar so njoj pa jo vzeli i ešče takši se najšeo, ki jo slūžit gono, če ne more živeti. (Ne verjimo vse, pretrpimo ešče krivice, Boga nišče ne more vkaniti, pride že za vsakoga račun. — Vrednik.)

* * *

Dolenski Marko nam piše, ka je doma bio par dni na sloboščini pa je te tole v pamet jemao: Ženske rade hodijo v krčmo, ništerna od jūtre do večera tam čepi, kaj pa deca teh mater si doma začne, si je lahko misliti. Pokore praj ne vidi, nego pohūjšanje; (dosta se jih pokori, ali pleve so bile pa bodo. Vrednik.) ogrizavanje se jako širi. Daleč sveta je on hodo, pa tak imenitnih dūhovnikov ne najšeo, kak so beltinski, pa vendar je mogeo čūti, kak strašno so je ogrizavali. Od toga praj ne bi rad pisao, kaj je ovaravo pri ništernih ženskah, štere so ali same cefūte, ali pa svoje hčeri ponūvlajo ešče šolskoj mladini. (Tožbe so tūpatam opravičene, ali brez molitvi za povrnenje grešnikov nikaj ne pomagajo. — Vrednik.)

* * *

Temlin Ivan z Beltinec, **Lebar Ivan** z Sr. Bistrice, **Bedrnjak Martin** z Trnja i **Škafar Vince** z Adrijanec nam glasijo: „Idemo proti strelnim jarkam, neba de nam odevalo, zemla mila pa ležišče. Smrti mo v oči gledali. Ostavimo mlajši stariše i bratjo, starejši pa ešče ženo i deco. Zdaj spoznamo, kak sladke so starišove prsi, od šterih smo gorzrasli. Zato nam je pa milo, ka kda smo na peroti pūšceni, odletimo od njih i jim ne moremo pomagati. Znamo zato ostalo deco opominati i prositi, naj poštūje i boga starise, ár kda je ne pri njih, te zna, kaj so njemi bili. Jako bi radi ešče k njim nazajprišli. Molite zato dragi naši domači za mir, ka mo se vidili še enkrat.“

Misli na stariše. — Molitev se prosi za pokojne vojake. Dragi očevje i matere, mi eti živoči na bojišči vas prosimo za odpūščenje naših krivic, z šterimi smo vas razžalostili; mi smo vam nej mogoči naplatiti vaših

trūdov, ar je strašen boj pobrao nas, one mladike, štere bi podpirale vašo starost, plačale zaslūžení trūd svoje mladosti. — O kak dosta že njih spi sladki sen, ki so odhajali z miloga doma pa se niti mesto počinka njihovoga ne pozna, daleč od svojega rojstnoga doma je je požrla hladna zemla. O da bi si za njimi zdejnoli vsi domači zavola onih teških rán ino smrti, z šterimi so oni tak žmetno preminoli s toga sveta, da so nej vidili tam nej oče, nej matere, nej žene, nej dece. Olehkotite njuve dūše! Bár vsaki tjeden enkrát molite za njé one petére rane Jezuš, štere so zanás vse bilé vdárjene. Vse ono vam platí Jezuš pravično, ino vam da diko nebesko, kje je stalna domovina naša. (Žalig Štefan z Malepolane, pešak 48 pp.)

Zakaj je dobo srebrno svetinjo?

„Letos febr. 4-ga ob 2. po polnoči sem vodo 18 ljūdi, da bi stražo prevzeli. Tmica je bila tak velika, da ne bilo viditi na deset korakov. Mojim ljūdem ostro zapovem, naj pazko majo i je razdelim. Štiri sem k ednomi drevi postavio. Kda sem šo té gledat, kak pazijo, so se rusi priškalili do našega drota i vrgli pet pomb na nas. Pūstim svoj razsvetlāč v zrak pa vidim, ka so rusi prek našega drota. Hitro zapovem močen ogenj, na ruse se postavimo i je z strelbov odtiramo. Lehkoranjeni so vujšli, teško ranjenomi pa, šteroga smo v obeh nogi strelili, smo rane obvezali i ga k strani odnesli. Po tom smo zvedili, da je rusov 40 bilo, štere je vodo eden poročnik i so nas 18 šteli vloviti. — 13-ga februara so nas páli napadnoli. A li hitro smo je ovarali, čeravno so bili z belimi prtí odeti, ka bi jih od snega ne mogli ločiti. Pūstili smo je blizo. Ali kak je te prvi zamahno, da bi bombo vrgeo na nas, sam zapovedao močen ogenj, šteri je toga vmoro, drūge pa rano. Bio je poddesetnik, 26 let star krščenik, zato smo ga po krščanskom obredi spravili v materzemlo, tá, kje več naših madjarskih i slovenskih bratov že počiva. Jaz pa sem dobo zato, ka sem obrano naše postojanke, marc. 12-ga po božoj slūžbi odlikovanje. Srebrno svetinjo so mi pripeli na prsi.“ (Farkas Marko z Hotize, desetnik v 20. dom. pp.)

Novine tolažijo. „Mi smo tū v velikom trpljenji pa večer li komaj čakamo mesto počinka, ka si k malomi oguji sedemo, pa čtemo List i Novine. Pa kda čtemo po svojem maternom jeziki, se nam srce razveseli“ (Rūžic Ferenc iz 31. dom. pp.)

Obūdila se žela po maternoj reči. „Od leta do leta rivlem ta svoje vūpanje,

ka pridejo mirni časi... Malo sem bio vreden, čeravno slovenski staršov sin, v svojem življenji slovenski čüti. Tü sem tüdi sam slovenec iz naše domovine. Jako bi me veselilo, če bi mi poslali za čtenje Novine, posebno pa Marijin Listek." (Benko Ferenc z Vancavési, Kriegs Map. Abt. 1.)

"Silno žele tolažljive Novine." Pred par dni sem čiteo njuve Novine. Jako so se mi dopadnole. 19 mesecov sem že na bojišči, pa hvala sladkomi Srci Jezušovomi i Prečistoj Devici Mariji, občuvan sem od vse nesreče! Zdaj jih prosim Novine, ka do mi srce tolažile i lejšale med grmljenjom štükov. Včasi naj mi pošlejo Novine". (Geder Alojz topničar 78/6 p.)

Slovenske pesmi spevlejo. „Strelne jarke ogledüjem, če je vse vrédi. Mrzel veter piše i sneg na vse kraje raznosi. Temno, oblačno je, samo mali posvet se tü pa tam prikaže, pri šterom se moji pajdásje vküpsprávlajo, pogučávlejo i lepe slovenske pesmi popevlejo. Mislimo pa na dom, drage starše, brate, setre, kak vam ide kaj?" (Rogač Franc stražamešter 83. pp.)

Prevelika žela po Novinah. „Z te tmične grabe jih z svojimi slovenskimi pajdašami lepo pozdrávljam. Več nas je tü slovenov, ki trpimo tü za naše stariše i prijatele, da bi njim mogli mir spraviti. Prosim njuvo srcé, naj bodo smileni oča tak dobri, ka nam včasi pošlejo Novine, da bi pri njih pozabli na naše trpljenje." (Taliijan Štefan, desetnik 83. pp.)

Kaj je doma ováro? „Kda sem doma bio na sloboščini sem ovaro, ka žene malo molijo za svoje može v boji. Oni ne morejo nebeskomi krali služiti, kak prle, ar zemelskomi moro, nadomestiti bi mogle to žene. V krčmo znajo iti, po buntaj cifer küpuvati i vüre dugo tam postápati, — oh kak lahko bi v tom časi križno pot opravile v cerkvi, ali zmolile čislo za može. — Ovarao sem pri šolskoj deci nedostojnost. Krivim stariše. Matere, dedeki, mamice njim vse verjejo, — pa njim strašno lažejo deca — ije ne kaštigajo. — Vekša mladina je pa prekreda pokvarjena. Krivi so pali starišje. Dopüštijo njim dopišüvanje, tepešijo, kajenje i gizdavo obleko. Ne ka bi njim peneze vkraj vzeli, štere si zaslužijo v deri, nego ešče njim je davajo. Po tom življenji, mislim, ešče ne more priti mir. (Dolenski Marko, topničar.)

Veliko zatajüvanje za volo Novin. Prečastiti Gospod, lepo jih pozdraviva z talijanskoga bojišča i jih želno prosiva Novine. Kda z domi kakši dar dobiva, šteri je v kakši falat Novin

zasükani, najno prvo je té falate Novin prečteti i samo zatem dar poglednoti. Jako želeva v svojo slovensko domovino nazaj priti, od štere ne ga lepše. Pomori naj presveto Srce Jezušovo i sladka mati Marija škapulerska." (Šabjan Jožef i Puhan Janoš z Bogojine, pešaki 17. čarnov. pp. 3 oddelek strojnih pušk.)

Brat spadno na grob bratov. „Britke suzé si brišem za vas, ki ste z fare beltinske. Posebno se pa spominjam z zahvalnostov svoje sladke matere, rodbine i dühovnih pastérov pa se vsem srčno zahvalim za ljübezen, štero so mi kda skazali. Prosim pa prav lepo vse, prosite, oj prosite za nas Prečisto Devico Marijo, štere obramba je najveksa, štere varvanec nikdar ne prejde. Na ruskom bojišči smo. Marcija 13-ga se je pripeto med nami genljiv dogodek. Te den smo meli malo bitko, po šteroj bi mogli rusom en del njuvih postojank odvzeti. Ne se nam je posrečilo. Spadno je med nami eden pajdaš. Té pajdaš je meo tü tüdi brata. Oba sta vküp služila i se jako lübila. Pravi zgled bratovske ljübezni sta kazala. Lehko si mislimo, kak britko je jokao te živi za mrtvoga. Pa mi vsi smo žalüvali ž njim. V svojoj velikoj tuznoj ljübezni si je mislo té brat: Što zná, kje bom hodo, kak daleč od groba svojega dragoga brata na vsesvétce, obiščem zato zdaj njegov grob i bom molo za njegovo düšo pri njem." I ka je mislo, je tüdi včino. Napoto se z dvema gorečima svečoma proti grobi bratovmi. Stotnik je kričao na njega: Sinek, kam ideš? Ne vidiš, ka krugle ido kak dež? — Pa li je šo, pa sveče vtekno v grob i vroče molo za predragoga brata. — Molo je, rus pa strelao. Krugle so ne gledale na ljübezen bratovsko. Edna ga je zadela i taki vmorila. Prevrgeo se je na bratov grob. Toga obimjavajoč je düšo püsto. Dvä se lübéčiva brata sta se združila na tom i drügom sveti." (Pücko Štefan z Bratonec, dom. 20. d. pp.)

Veselje nad spovedjov. „Mi 18 let stari vojaki idemo proti rojnoj črti (rajvonai) v naše prebivališče, v te tužne grabe. Veselo idemo. Najbole nas to veselilo, ka smo se lahko pri slovenskom popi spovedali i na sveti post smo páli dobili slovenskoga popa tü na ruskom bojišči, ki so nas v miloj maternoj reči krepili na vojsko za domovino." (Čurman Štefan, domobranec 18. dpp.)

Kak je gučao mirajoči vojak? „Na Rusko-polskom sem že skoro poldrügö leto. Grobi, razvaline so na vse kraje. Tü človek lahko opazi, kak je vse minljivo, ešče ta najveksa človeča čast. Grofi, generali i drüga velika

gospoda ma ednake grobe z prostimi, siromakami. Smrt je ne gledala, koga je pokosila. Z tužnim srcom morem spoznavati, ka se je vnogo grobov odprlo tak za naše, kak za ruse. Ne dugo je spadno en moj pajdaš, 36 let star voják, šteri je mirajoč etak zdihtavao: „Kje si ti moja žena? V cerkvi pred Bogom sva si obečala, ka va si do smrti verniva, ka boš mi ti pri smrtnoj posteli stala i svečo držala, kje si zdaj? Si misliš zdaj, ka tvoj dragi mož mira že? Kje ste moja draga dečica? Kak ste mi proti bežali, za roké lovili i je küšüvali kda sem odkec prišo, znate ka očo zgübite i jih zaman čakate nazaj? O, naj vam dober Bog mesto mene oča bo! Kje ste moji dragi stariši? Jaz bi vam rad zapro iz zahvalnosti oči, pa idem pred vami na drügi svet 36 let star, niti da bi vi znali za to. Mesto mene naj vas Dev. Marija sprevoü do groba." — Tak mило je gučao i mladoga moža več ne bilo. — Da je takše naše življenje, o molite, molite domači, dosta za nas." (Serec Alojz z Lipovec, dom. 18. pp. od Rige z Ruskopolskoga.)

Misli na glas zvona. „Lepa hvala na Novinah. Veselijo me, ka si lahko prečtém ž njih te lübleni materni slovenski jezik. — Čüjem zvoniti. Na zvona glas se mi sladke misli zbüdiyo i srce mi v velikoj radosti plava. V toj radosti mi düša domo leti i v ljübezni vse obimné sporédoma, stariše, ženo i vse domače. Na zvona glas se mi pobüdi v düši tüdi vrela molitev

„Lübi Jezus bodi znami
V toj velikoj nevarnosti!“
(Ferenc Jožef z Bogojine, sanitéc 33 div.)

Slovo.

Vu dühi pridemo
Mi k vam zdaj domo,
Da od vas bi vzeli
Šče enkrat slovo.

Na vojsko pošilja
Nas svetli naš krao,
Vu roke nam ostro
Orožje je dao.

Mi mladi smo dečki,
Vsi si sosedi
In najmre v prelepoj,
Dragoj Cankovi.

Jaz mlajši Lovenják
Se Janez zovem,
Jaz drügi sem Kočar,
Vam Tonek povem.

In jaz se Vogrinčič
Pač Anton zovem,
Pa drügikrat idem
Že v bojni plamen.

In zdaj vas prosimo,
Dragi Slovenci,
Da Boga za nas bi
Moči prosili.

Cankovski.

Dühovnikovo maščevanje.

Istinska zgodba.

Najplemenitejša ljubézen, korona ljubézni do bližnjega, je ljubézen do sovražnika. Ona je spodobna jasnomi lici nébe, štero se pokaže nočnim činom vojskepune zemle; njena čutila i djanja so uresničenje Kristušovoga mirü, šteri je sveti po Kristušovom rešenji dani. Krščanska ljubézen do sovražnika ma vsebi pomirilno, spravno moč, štera zbriše grehe tak žalivca kak oprostivca; lübeči krščenik reši sebe i zednim tüdi svojega protivnika.

V zgodbi, štero niže popišem, se jasno vidi kak pomiri ta ljubézen okornoga grešnika z Bogom. V glavnem mestu Francije, v Parizi se je pripetila naša zgodba. Pri dveraj edne cerkvi francozkoga glavnoga mesta se je leta dugo že den za dnevom prikazao eden stári siromaček, šteroga je ljudstvo za staroga Jakoba zvalo. Na ednoj cerkvenoj stopnici je vsele sedo i proso milodare. Tužno i temno je sedo vsikdar tü, gučao skoro nikaj ne zvün kda se prigno na Bogplati, če njemi što kaj prevüpao. Če so se njemi ronje razgegale, se njemi je zlati križec prikazao na prsah.

En mládi dühovnik, Pavlin po iméni, je hodo mešúvat v to cerkev. Nikdar je ne opústo, ka ne bi milodara dao tomi siromaki. Shajao je iz premožne plemenitáске družine i se je popolnoma na službo Gospodovo posveto. Celo svoje imanje je obrno v pomoč siromakom i betežnikom. Stari Jakob je toga dühovnika jako rad meo, čeravno ga je odbliže ne poznao. En den je dühovnika v oči zbodnolo to, ka je Jakob ne bio na svojom prostori; že dugši čas je ne prišeo. To je vzmemirilo dühovnika i ga pripravilo, naj se skrbi za svojega varvanca. Pozvedavao je zato po njegovom prebivališči i eden den po svetoy meši se je napoto proti domi staroga. Poklonkno je na dveri podstrešne sobe; tihi „slobodno,“ je bio odgovor. Dühovnik je vstopo i je staroga Jakoba na posteli, ali bolerečeno na njegovom nevolnom ležišči betežnoga, bledoga i nevolnoga najšeo z potrjim pogledom.

„O, vi ste to, prečastiti gospod!“ skriči betežnik, kda je dobroga dühovnika ovarao. „Vi ste predobrotivni, ka k ednomi takšemi nevoláši pridete kak sem jaz. Toga sem ne vreden.“

„Kaj gučiš, Jakob?“ — odgovoro je dühovnik, „ne veš, ka je dühovnik prijáteo nesrečnih?“ „Pa“ — pridjao je z smehom, — „ve sva si midva že stariva prijatela.“

„Oj, moj gospod, da bi vi znali, da bi vi mene poznali... poistini. Vi ne bi tak gučali. O ne, ne, ne gučite vi tak lübeznivo z menov; jaz sem eden nevoláš, preklet od Bogá i lüdi... Ka bi te Bog prekuno? Kak moreš takše misliti? O, stari Jakob, ne guči takše reči! Če si kaj hüdoga včino, obžalüj tisto i se ž njega spovej! Bog je naime sama, dobrota i smilenost, spokornim vse odpústi.“

„O nej! meni, meni ne bo odpústo!“

„Ali zakaj pa ne? Morebit nemaš požalüvanja?“

„Če mi je žao, če mi je žao?“ kričo je naglas Jakob, medtem se je pa zdigno i motni pogléd okol noso. „Če mi je žal?“

— „Da, da, žao mi je, — treseti let žalüjem že tisto — pa li sem prekleti.“

Dober dühovnik ga je tolažo i na vüpanje do božega smilenja nadigavao; ali vse zaman. Strahovita skrivnost je ležala zakopana v globočini njegovoga srca, obvüp je zabrano nesrečnomi, da bi odkrio svojo hüdobijo. Nazadnje se je pa li nakano po krotkom i dobrotivnom nagovárjanji dühovnika nesrečen Jakob, da je odkrio i pripovedao z glasom napol zadüšenim sledeče: „Za časa krvave reberije na konci pretekloga stoletja sem jaz pazitel bio edne bogate družine. Moja gospoda je bila sama dobrota... grof, grofica, obe hčeri i sin. Njim sem meo vse zahvaliti: svojo službo, odgojitev i blažene dneve, štere sem pri njih preživo. Kda je pa strahovitovlada nastopila, te sem jaz njé — izdao. Oni so se skrili, jaz sem znao za njuvo skrivališče. Pa sem je ovado, naj dobim njuvo imanje, kaj je ovadnikom obečano bilo. Izdao sem je —, vlovili so je, na smrt obsodili —, vse, zvün maloga Pavlina, šteri je te ešče premladi bio...“

Tü je nehoteč glasno skrikno dühovnik i mrzel pot je teko ž njegovoga čela.

„O gospod“, nadaljavao je berač, šteri je kak se vidi, ne vpamet vzeo zburkanje dühovnikovo, „o gospod, to je kaj strašnoga! Jaz sen nazoči bio, kda so njihovo smrtno sodbo razglasili, sam vido, kak so vse štiri na gare vrgli, kak so odkapale iz pod morilnoga meča biričovoga njuve glave...!“

Pošast sem jaz. I od toga časa mal nemam ni mirü ni počinka. Jočem, molim za njé. Vsaki den je vidim pred svojimi očmi. Glejte, tü so oni pod tém plátinom...“

Na te reči je kazao z trepetajočov rokov na zagrinjalo, štero je eden del stene zakrivalo.

„Té križ“, pravo je nesrečen dale,

šteroga vi više moje postele vidite, je slišo milostivnomi gospodi; toga maloga zlatoga pa to, šteroga prisebi nosim, je nekda milostivna gosa stalno nosila. O moj Bog, kakše hüdodelstvo, kakša grozovitost, kakša bolest žalüvanja! O, prečastiti gospod, če se vam milim, ne odvrzite me! Molite za mé, za največkšega hüdodelnika, za najnesrečnejšega človeka!“

Dühovnik je klečao, bleđi kak smrt poleg ležišča. Tak je ostao približno pol vüre. Zatem je pa stano popolnoma miren, se je prekrižao i je odtegnó zagrinjalo od stene. Dve fotografiji je vido tü.

Kda je je Jakob zagledno, je skričao i se je na postel nazajvrgeo. Dühovnik je jokao.

„Jakob“, pravo je z tresočim se glasom, „jaz ti od stráni bože odpúščenje prinesém; jaz te ščem spovedati.“ Na té reči si poleg postele dolseo i stari Jakob se je spovedavao. Kda je mirajoči opravo spoved, pravo njemi je Pavlin: „Jakob, dober Bog ti je odpústio. Ali to je ne še vse: jaz ti z ljubézni do njega tüdi odpústim. Da tisti, štere si ti vmoriti dao, — so bili moj oča, moja mati i mojivi dve sestri.“

Betežnik je začo stršno gledati, vüsta je odpro, zmrmao ništerne nerazumlive reči i se vtegnó v posteli. Dühovnik bliže stopi; ali berač je bio mrtev. Ločo se je z sveta pomirjen z Bogom po smilenom posredovanji tistoga dühovnika, šteroga stariše i sestri je na morišče spravo. — Ljubézen do sovražnika je najplemenitejše maščevanje. „Bole se ne moremo nad sovražnikom maščevati, kak če njemi velikodüšno odpústimo“, pravi sv. Bernat.

Gospodárstvo.

Zapovedi za ženske, štere ščejo vekši hasek meti pri pernatoy živali.

1. Skrbi za ráno valjenjé; v majuší že samo te devli belice pod kokoš, či ščeš meti piščence za klanje i za odajo. Samo tiste kokoši, štere so se zvalile pred junijom, se razvijejo v leti popolnoma, samo té do krepke pa močne ino bodo v jesen pa v zimi, gda je cena belic največkša, dobro nesle.

2. Zakoli vsako kokoš po končanom tretjem, najkesnej po štrtom leti. Takše stare kokoši ne znesejo več telko belic, kelko krme pojejo, dajo nam pa šče precej tečno meso pa dobro župo.

3. Vsako drügo ali tretje leto priskrbi zdravoga pa močnoga kokota, šteri pa ne sme biti od dve leti mlajši pa ne od štiraj let starejši. Računati

se pa more na vsakih osem do deset kokoši eden kokot.

4. Belice, štere devlemo pod koš, vzemimo vseli od najboljših pa najmočnejših kūr, štere so stare 2 do 4 leta; belice morejo biti črstve, nieno nej staro 14 dni.

5. Pred mrzlov mokročov varūj vse kokoši, najbolje pa piščence; suhi mraz njim ne škodi tak jako.

6. Največ haska dajo kūrī, či morejo na trato; gde nega trate, njim moremo vsaki den davati zelenjavo, travo po šalato.

7. Krmi redno, na den dvakrat-trikrat; mlade pa večkrat, pa jako skrbno. Ne davli preveč mokre krme.

8. Črstvo pitno vodo mej vseli pripravleno.

9. Posoda za krmo pa za vodo naj bo vsigdar snajžna.

10. Spalni prostor more biti snajžen. Vse na osem dni ga moremo osnajžiti, pa dvakrat na leto pobeliti stene z vapnom, v štero zmešamo malo petrola, ka se ne naselijo kūrōm škodliivi stvarci. Či je prostor za gibanje premali, moremo pazitī, ka se tūdi preveč ne onesnajži; zato ga je dobro večkrat prekopati.

Po „Km.“

Smešnice.

Oča je tak li proso svojemi sini firmanskoga botro: »Lepo vas prosim, gospod, bodite tak dobri in hodite mojemi sini za botra! Ve njemi nikaj ne trebe dati. Moja žena bo spekla z ednoga tri, z ednoga pa štiri i dene dosta orehov notri, ve mi dosta orehov mamō domā. Samo sem si mislo, če bi teliko pridali, da bi jūnci v štali ne bio dugi čas, ka bi njemi tovariša kúpili.«

* * *

Ne želi več doživeti svoje smrti: »Ti stari Ivan, povej nam, kak je že bilo, kda je tū kolera bila?« — Ivan: »Uh to so žalostni spomini. Te rávno sem slūžo pri Balažici in v ednom tjedni nas je pet mrlo. Ne želem več kaj takšega doživeti.«

* * *

Kde nega buh. »V mojoj hiži nega vendar niedne buhe?« — pita popotnik krčmarico edne male krčme v Piemonti. — »Ne,« je bio odgovor, »stenice so je vse pojele.«

* * *

Zakaj so deca bosa? Grof: »Povejte mi drāgi Vrbnjak, kak je to, ka jaz v tom kraji teliko bōse dece vidim okoli hoditi.« Vrbnjak: »Milostiven grof to zato, ka pri nas tak prido deca na svet.«

* * *

Kaj je čūo od bitja? Sodnik k svedoki: »Ali ste kaj čūli od bitja?« Svedok: »Ja, dve za vūha.«

Batrivná mati.

Čūjejo se močni stopaji po cesti. Ne dugo nato, pride k dveram edne krčme vojak, častnik. Klonka, odpre in pravi krčmarici: »Ali bi meli prostora za 20 vojakov? Vsi smo trūdni, lačni, mokri in blatni, pa bi si radi to noč malo počinoli.«

Prostor mam, samo za vojake ne, pravi batrivno žena.

»Zakaj pa rávno za vojake nemate prostora?«

»Zato, ár znam ka vojaki preveč preklinjajo. Jaz ne bi rada vidila, ka bi se moja deca pohūjšala zavolo vašega govorenja.«

»No, či je samo to zrok, pravi častnik, bodite zagotovlena, ka niti eden izmed mojih vojakov ne bo preklinjao.«

Nato je poštena gospodinja dovolila, da so prišli v hižo. Tam so bili skoro celi den, toda niti eden je ne preklinjao. Pred tak poštenov družinov so se vsi zadržavali slaboga govorenja. Batrivná mati je pred vsemi etak pravila: Me, krščanske matere, vzgajamo skrbno svoje sine. Jih vračamo od vsega slaboga, jim branimo kunoti in grdo govoriti itd. Dokeč so doma, so pošteni, či pa pridejo v vojašnice k vojakom, tam zgūbijō vse. Ves naš materinski trūd dugih let po vodi odplava.

Zakaj pa vojaški predstojniki, ki vse dosegnejo, ka svojim vojakom zapovejo, ne bi mogli zabraniti či bi šteli, to grdo navado — preklinjanje?

To je zaistino práva krščanska mati, ki lūbi svojo deco, ár lūbi njihovo čisto dūšo in pošteno življenje.

Lastovica.

Povej mi vsaj ti lastovka,
ki vandraš po vsem sveti:
si vidla mojga ženina
med krogami živeti?

Tūd' jaz te pitam ftičica:
je živ šče sin moj dragi?
povej, povej, ne taji mi
so vzeli ga sovragi? ¹⁾

Šče meni vtišaj dūšni strah,
o srečna ti selivka;
naznani mi, gde mož je moj?
bod' radosti delivka!

Moj bratec gde je? prosim te,
povej mi sestri tužnoj,
ga bodem še gda vidila
vu toj dolini skuznoj?

* * *

Bi rada vse tolažila
z rečami — da živi so —
pa morem vam naznaniti,
da vsi — na zemli ne so —.

Pa ka zato nevestica,
in sestra, žena, mati?
Ne zemla, pač nebesa so,
gde ščemo svatovati. ²⁾

R. J.

¹⁾ Sovragi — sovražniki.

²⁾ Svatje biti, to je na gostūvanji nebeskom biti.

Po bitki.

(Z vogrskoga: Kološša Jožef).

Nema tihota je. Po dugoj bitki z počinjenimi premenijo trudne vojake. Počivat idejo. Od trūjave premagani nazáj idejo z boje črte. Nemo tihoto moti samo kápanje listekov, ali pa eden šrapnel, šteri je zablado. Bitka je peklena bila. Mrtvi je na stotine ležalo pa tūdi nepokopano. Keliko zdihájov, teliko dūš ostávi to suzno dolino. Sanitécje so skrbno pomagali v smrtnom boji mirajočim vojakom. Brez reči trpijo veliko bolečino, samo nigda nigda ide eden zdiháj iz vust mirajočega ... Što zná, kam? ...

Táborski pop spovedáve pa deli slednje mázanje mirajočim. Zdaj k ednomi honvédi (domobranci) pride. Te bi rad gori stano, nego nazaj spádne. Obráz njemi kaže, keliko trpi. Duga čarna bráda, zamazani, krvávi obleč njemi ešče bole žalostno podobo da. Nogo njemi je edna granata odnesla. Z glave njemi skoz male lūknje tečé krv. Z pomočjov popa si gori séde. Okoli gléda ... pa potihoma spregovori:

— Gospod moj! ... ite tūodnet. Nehájte me, naj se pogūbim ... Ne sam vreden odpūšćanja grehov.

— Potolázi se sinek — pravi pop. — Bog odpusti grešniki.

— Bog ... — pravi potiho — odpustí ... meni, ki sam ne vervao ka jé On ... V církev sam nej hodo ... moliti sam pozábo. Nej ... jaz se morem pokaštigati, či jé drūgi svet, na drugom sveti.

— Ne dvoji sinek, proti Božoj voli. On nam trpljenja na hasek oberne. On z srcá rad odpusti grešniki ... povrnjenomi ...

— Ne, jaz se neščem spokoriti ... nehájte me. Ne ponávľajte pred menov žalostno moje življenje ...

— Vūpaj se, sinek, pozábi premínolo. Prosi Bogá, náj ti nazáj dá zdrávje, življenje, ka popráviš svoje slabosti.

— Popraviti ... Bár bi vkraj bio te, gda sam ešče ne poznao Bogá ... ka mi ne bi trbelo spoznati odurnost, velikost grehov ... Ali čūtim, ka je že kesno ...

— Ne zgūbi vere: Bože vole ne more znati nišče ... On dá čas grešniki za povrnjenje ...

Betézniik dol spádne ... vūsta se njemi dol zapréjo ... Nerazumlive reči zmrma, potom si pa zdehne: Bog moj.

Pop pa právi: Dober Bog, bodi njemi milostiven, siromaki grešniki ...

Že topovi grmijo, krugle fūčkajo. Novih vojakov zdihláji pa nove dūše idejo pred

Sodca nebeskoga ...

Rusuka.

Z rususkoga bojišča nam pišejo vojaki ka se tam edna pripoved raznáša, štero so naši od rususkih vlovlen-cov čuli.

Zgodilo se je, prej, ka je rusinka mela pa so vzeli dete ino so je nesli poleg dobre krščanske návade k popi, naj je okrsti. Pop razgrene cote, ka bi pogledno dete, pa je ne dete bilo, liki riba.

»Ribe ne morem krstiti, ite z njim domo,« pravi pop.

Botra domo pride pa se riba med potjov nazaj v dete obrnola. Znova vrzemejo dete pa je drugi den pá ne-séjo v cérkev. Kda so prišli v cérkev, pop razgrene cape pa konjsko glavo ovára. Dete se je na konjsko glavo obrnola.

„Konjske gláve ne morem krstiti, ite domo pa me ne mete za norca«, pravi pop pa odide.

Botra nevolna ide domo pa domá znova dete nájde v plenica, v šterih je v cerkvi konjska gláva bila.

Ka si znájo, na tretji den se vküp-poberejo sosedje i prijátli pa vsi spre-vájajo dete v cérkev. Pop razgrene povije pa nindri ne najde deteta, nego edno lepo pšenično vlát ovára povito. Ne ve sam, ka bi delao. Na prošnjo i potrdjavanje okoli stojéčih se podá pa pravi:

»Naj bo, či je tak, okrstim to vlát, kajštéc se te že zgodi« pa je okrsto vlát pšenično.

Po krsti se je vlát nazajobrnola na dete ino je pregovorilo dete včasi rekoč:

»Či bi okrstili ribo, te bi takša povoden prišla na Rususko, ka bi celo držanje vničila pa ne bi bilo več koga, ki bi se vojsküvao. Či bi okrstili konjsko glavo, te bi boj tečas trpo, dokeč bi se edna konjska gláva naišla v rususkom držanji, zdaj pa, ka ste vlát okrstili; de boji konec, kda se pšenica zmeče.«

Tak daleč je rususka pripoved. Ka je ne mogoča, to človek na prvo čtenjé vidi, liki či bi zaistnio mir nastano tečas, ka se pšenica zmeče, bi rusi — pa znán naši tüdi vnogi — ešče za pétdesét let pripovedávali od té konjske gláve, štera je to pripoved zmisliła.

Bolečine, štero nam kúreče oči delajo i štera nas pri vsakuj stopaji mantrá, se lahko rešimo, če odpravimo boleče kúreče oko, ali ne z nožom, ar bi si tak znali krv zastrupiti. Kúreče oči se dájo hitro i gotovo odpraviti po Fellerovom flajštri proti kúrečim okam, šteroga cene je samo edna korona; toplo ga prepórača vnogo jezér pismonoscov, redarov i turistuv. — Glávobol migrán nas ne mantrá več, če rabimo Fellerovo migránšibico, štera bolezen vtiša, hladi i jako dober uspeh má, samo 1 kor stane. Za oči prepóračamo pri trepetánji pogleda i bolečinah vžigatino odpravljajočo i bol vtišajočo vodo za oči, štere edna kantica košta 1 kor. Prava se samo pri Feller V. Eugeni lekarniki dobi, Stubica, Centrale 146 (Zagreb žup.)

Glási.

Od naših vojakov. Mrtev je: Vučko Martin iz Srednje Bistrice v ruskom zavzetništvu v mesti Činkent 1. 1915. meseca junija. Na glas je dao Kreslin Jožef z Sr. Bistrice, ki je tüdi v Rusiji vlovljen. Srce Jezušovo bodi smileno dúši pokojnoga.

Vojaki dajte glas, če znate kaj od Mikulek Lovrenca z Gibinščaka, fara Štrigovska, ki je 1. 1914. nov. 26-ga ranjen pri Šiložovvi i nikšega glasa ne od njega. Slúžo je v 48 pp. 16. stot-niji z poddesetniškojv šaržov.

Štrto vojno posojilo se je začelo 19-ga aprila i bo trpelo sprejemanje do 23-ga maja. Od 100 koron više se lahko posodi državi. Penez nišče nazaj ne dobi pred leta 1921. nov. 1-ga. Ki do mája 5-ga posodi, dobi od 100 koron 2 K 80 f. zadár nazaj, ki sledkar, pa samo 2 K 50 f. Ki na ráte ščejo plačati, smejo, ali te samo 2 K dobijo nazaj od 100 K.

Obeso se je v Pužavcih Banfi Ivan kmet. Ženo i deco je z domi zgono, sam se pa v štali obeso. Črnovojniško slúžbo je zvršavao z svojimi 44 letami i zdaj na slobošćini bio doma. Ne znati, kaj ga je zmešali i pripelalo do nes-rečnoga samamora. — Ne bojmo se trpljenja časnoga, nego večnoga. Trp-ljenje mirno prenešeno nébo odpre i prirodi tem več večnoga veselje, čem vekše je bilo.

Cena letošnje kukorice, graha, gratšćeka i leče? Vlada je določila že naprej ceno tistih reči, štere zdaj sadimo. Letošnje kukorice cena je po 100 kilah meseca septembra z vlatovjom 22 k. 50 f., zluščena 30 k., meseca oktobra z vlatovjom 23 k. 30 f., zluščena 30 k. 50 f., novembra v vlatovjom 24 k. 10 f., zluščena 31 k., decembra z vlatovjom 24 k. 90 f., zluščena 31 k. 50 f., januara 1917. leta z vlatovjom 25 k. 70 f., zluščena 32 kor. februara z vlatovjom 26 k. 50 f., zluščena 32 k. 50 f., marciúša z vlatovjom 27 k. 30 f., zluščena 33 k., aprila z vlatovjom 28 k. 10 f., zluščena 33 k. 50 f., maja i pozadnješe mesece z vlatovjom 28 k. 90 f., zluščena 34 k. Graha 100 kil je v 56 k., grašćeka i leče po v 66 k., določeno. Stari pov se po staroj ceni more tržiti.

Ki draže odá, kak je določeno, ali pa stare reči z novimi vküp groža, spadne pod kaštrigo, štera stoji iz šest-mesečne voze i 2000 K. plače. V više imenüvano ceno jo foringa i vsi drugi potroši zračunani, samo vreča ne. Ta se moro spozosed plačati.

Tolvajija. Na Gornjoj Bistrici je pri Čizmazija Matjaša vojaka dovici, odneso Kustec Karol dečak 16 let star v nedelo med popoldnešnjov božov slúžbov sledeče reči: 2 zlati vi vüri, tri lančke, dva zlativa i ednoga niklastoga, mašin za rezanje lásih, dvoje škarje, citre, nož na pero, glavnik, britvo i tri zlate prstanke. Pokojni si je te reči v Ameriki spoküpo i dovica je je čuvala, naj je more kak spomin od oče, ki je za domovino žrtvovao svoje življenje,

njegovoj deci, kda odrastejo da rok dati. Zaprva so žandarje ciganico krivili; ciganje se naime držijo v Bistrič-koj „mehki“, šteri korita kopajo. Sledkar je pa sama mati krivca odkrilai vkadjene reči većinoma nazajprinesla. Ništerni menjši falaček ešče nej naprejdani. To mater pohvaliti moremo. Ta mati ljübi dúšo svojega sina. Te sin se ne vkorni v hüdobiji, pobolšao se bo, kaj njemi tüdi želemo. Tisti stariš, šteri zagovarja deteta svojega greh, njegov, ne pa dúše njegdve, ne čüda zato, če »babo« pa »deda«, -tak de zvao naime svoje stariše, dobro namlati, kda malo odrasté. Bog je pravičen. Kaštiga počem se što pregreši. Kaj si je stariš iškao, naj ma.

Lepa navada pri vojaki. Sobočan Štefan poddesetnik 48. pp. nam piše, ka v Pilzeni v njegovoj stotniji so vpelali večerašnja sküпно glasno molitev. Eden večer molijo vogri, drugoga pa slovinci na glas vsaki po svojoj maternoj reči.

Talijanska granata teško ranila frančiškana. „Slovenec“ poroča, ka je talijanka granata priletela v Gorici v samostan rsmiljenih bratov pa v njem zadela frančiškana P. Frančiška Ambroža, ki je tü dühovnika dužnosti opravla. Granata nje mi prebila jaboko v grli, ga ranila na plečah i rami pa njemi odlesla levi kazelec.

Novi čas prinas. Na Vogrskom se tüdi porineja 30. aprila polnoči vüre edno vüro naprej. Da de den zdaj edno vüro dugši, de se duže leko delalo pri dnevi i se privarčiva v celoj monarhiji do 56 milijon koron na razsvetljavi v celom časi do septembra.

Oljčni den je držani v Beči, Ljubljani i Moribi. Trzili so oljčne vejice, štere je cerkvena oblast blagoslovila, čiste dohodke so pa obrnoli na pomoč tistim dovicam i sirotam, šterih mož ali oča je pri Soči ne Primorkom zgübo svoje življenev tom boji.

Vesele vüzemske svetke blaženo Allelujo želemo vsem dragim nasrćnikom, vsem ljubim vojakom, vsem žalostnim i tužnim. Vse zročimo v prebito i v veselo Srce Jezušovo! Na se videnje v tom Srci na drugom sveti. Vredništov.

Prošćenje v Veržeji bo aprila 30-ga, prvo nedelo po vüzma. Marije matere dobroga sveta god se bo obhajao te den.

Pozdrav z bojišča so nam poslali: Koš-tric Jožef z svojimi tremi pajdaši od 3. čvno-vojniškoga pp. 12 stotnije; pišejo, ka njim je tužnost včasi odišla, kak so do rok dobili slovensko čitenje i to vrastvo pripóračajo vsež, tužnim vojakom; Bedrnjak Martin z Trnja, Lebar Ivan z Sr. Bistrice, Škafar Vincim Adrijanec, domb 12 pp., ki nam veselo, allé-lujo želejo nas oprosijo, naj molimo za nje kda smo pred okinča nim vüzenskim oltarom veseli pesmi spevali; Žalig Stefan i njegovi pajdaši od 48 pp. 8. stolnije, kiželejo, da bi se vsi zdravi i veseli še enkrat vidili; Jeneš Stefan z 48. pp. z Pilsena, prosi molitve za vojake, da bi mogli še domo pati svojoj deci krühi opravo pripravlat, je v šolo pošilat, ka je jako zmet no pri vojakis, ki ne vejo čteti i pisati. Obeče pa, da bodo vojaki pa boji gošće hodili k božaj slúžbi v zahvalo za nir, šteroga more samo tisti dati, ki je vtišao viher na zburkanom morji, Jezus Kristus; Comboc Jožef i Forjanič Alojz z Ropoče,

Geder Jožef z Rogačavec, **Poklič** Stefan od Grada, domobranci 31. pp. 8. stotnije, ki vkle vžemske svētko želejo vsem dragim farnikom, i njim naznanjajo, da so zdravi, živi, čeravno že sedem mesecov fučkajo kre njih šrapneli i krugle, ar se vūpajo v G. Bogi po Bl. D. Mariji i prosijo molitve vseh dragih farnikov za njē, ki so samo ešše mlādi fantiči honvēdi.

Slovo. „Hvaljen“ bodi Jezus! Z temi rečni naj sa našlist odjura. Vu visiko nābo gledamo prle kak to malo pismo pišemo. Prinemo pero in papira, da nam srce ne da mira. Zmislmo si na svojo lūbo slovensko krajino, iz štere vsaki slovenec tužno odhaja. Podobrambov Bl. D. M. Skapulerske smo 23-ga februara poslušali igro bande, štera nas je na bojišče sprevajala z Gyōra. Vlak nas je pelao na severno bojišče. Ali prle, kak bi še povrgli svojo lepo vogrsko domovino smo mogli se obrniti i na jūžno bojišče odpotvēti. Vlak se je sūkao z nami med groznimi pečinami, kak kača v travi. 29-ga smo prisli ne merto, okoli nas je vse zeleno, više nas pa zelo, z svegom pokrito. Z toga mesta vzememo zdaj slovo od vesele slovenske krajine. Z Bogom oča mati, sestre brati vsi dūhovniki, vsi slovinci, vrlē deklicē, z Bogom fāra črensovska, beltinska, tōrjanska! Zbogom vesela zemla slovenska. Molite Boga za nās, mlāde vojakē. Vzemen o vas slovo, ker poslemo vam pozdrav domo. „Bodi nam Srce Jezušovo smileno!“ **Jadravec** Stevan i **Dūh** Andrāš od Lipe, **Krampač** Matjaš iz Trnja, **Krāmar** Mihal i **Prša** Jožef iz Žižkov, **Koren** Ivan z Rendkovec, **Grlec** Martin z Gančan, **Forjan** Ivan z Lipovec, **Nemec** Jožef z Beltinec, strelici pri 11. strelskom bataljoni.

Dāri na ranjence. **Klekl** Jožef 5 kor., **Plej** Ivan z Chicago 6 kor. 25 fil., **Nemec** Marija z Chicago 10 kor., z V.-Polane na slepe vojake dodāno 3 kor., **Romarje** M. lovrētski z Črensovec, **Trnja** i **Žižkov** 7 kor., **Marinič** Andrāš z Chicago 6 kor., **Gruškovnjak** Manka z Žižkov 1 kor., **Casar** Matjaš z Steeltona 100 kor., **Kavaš** Manka z Črensovec 3 kor., **Virag** Marija z Odranec 1 kor., **Zelko** Treza z Črensovec 40 fil., **Rhodi** Marija z Gomilic 1 kor., z Renkovec na slepe vojake še dodāno 5 kor., **Bogdan** Bara z Žižkov 1 kor., **Občina** Žižkovska na sirote vojaške 20 kor. 34 fil., **Zenkovič** Kata z Hotize 1 kor., **Horvat** Ivan Lešnjek z Črensovec 10 kor., **Puhan** Jožef pešak 48. pp. nabrao 5 kor., **Tibaut** Jožef z Žižkov sūhi sad, z Hotize Magdič Bara 1 kor., **Kolenc** Mihal 6 kor., **Császár** Ana 1 kor., najdeno na Kapci 60 fil., z Tūrnišča škap. družba na delanezmožne vojake 1 kor. 46 fil., **Raščan** Štef. 1 kor., **Balažic** Marija z Ižekovec 1 kor., **Vinkovič** Marija z Lipovec 40 fil., **Tretjeredniki** od Sv. Sebeštjana 2 kor. 32 fil., **Klekl** Treza z Petanec 5 kor., **Kolarič** Ivan z Dugeusneja 10 kor., **Tkalec** Jožef z G. Bistrice 1 kor. 50 fil., **Marton** Kata z D. Bistrice 40 fil., **Seči** Ana z Hotize 1 kor., **Korén** Ana z D. Bistrice 3 kor., z Bednjaj: **Donko** Verona 1 kor., **Plej** Marija 30 fil., **N. N.** 5 kor., **Kramar** Jožef nabrao v Chicagi 100 kor., **Balažic** Lena z G. Bistrice 2 kor., prt i jaboka, **Trojički** romarje z Tūrnišča 70 fil., **Tratnjek** Ana z Renkovec 60 fil., **Srce** Jez. brotovčina z Tūrnišča 90 fil., **Zavec** Ana z Renkovec 60 fil., **Maroša** Ana z Tūrnišča na slepe vojake 1 kor., **Strmec** Margeta z Melinec 1 kor., **Horvat** Kata z M. Polane 4 kor., **Cigan** Ivan z Črensovec 3 kor., **Tibaut** Štefan z Črensovec 1 kor., **Stimec** Jūrij z Sr. Bistrice 6 par toplih hlač in robač, z Hotize Magdič Orša 3 kor., **Toplak** Bara 20 fil., z Satahovec **Komin** Ana 1 kor., **Kozar** Mihal 2 kor., **Korén** Ana z D. Bistrice 3 kor., **Raj** Štefan z G. Bistrice 40 fil., z Sr. Bistrice **Horvat** Ivan 20 fil., **Kreslin** Martin 20 fil., z G. Bistrice **Tkalec** Matjaš 1 kor., z Črensovec **Utroša** Kata 2 kor. 50 fil., vankiš i vankišnico, **Žalig** Kata 1 kor., **Edšidt** Janoš trenski desetnik nabrao v Beči na slepe vojake 3 kor., z Večēslavec **Mencigar** Mihal 40 fil., **Recek** Jelēna 30 fil., **Pintarič** Anton 40 fil., **Kovač** Petra žena z Trnja 1 kor., **Horvat** Kata z Hotize 1 kor., **Žalig** Marko z Gomilic 2 kor., **Raščan** Ivan z Tūrnišča 1 kor., **Smej** Magda z Odranec 1 kor.,

Kozlar Treza z Črensovec 1 kor., **Horvat** Treza z D. Bistrice 40 fil., **Sobočan** Matjaša žena z Sr. Bistrice 1 kor., **Sipos** Jožef z Beltinec 70 fil., **Škrilec** Ana z Sōgesdorfa 40 fil., **Lūtar** Kata z D. Bistrice 1 kor., **Hozjan** Marija z Odranec 40 fil., **N. N.** z N-delice lipovo cvetje, **Rengel** Martin na Hotizi nabrao na božični dar vojakov 4 kor. 76 fil., za **Kenda** Berto, slovensko junakinjo darūvano 33 kor. 20 fil., z G. Bistrice **Jakšič** Treza 1 kor., **Jakšič** Ana 4 kor., od igre „Slepe miši“ z Trnja i Žižkov 33 fil., **Markoja** Martin desetnik 3. dom. pp. 4 kor., **Zelko** Treza z Črensovec 20 fil., **Maučec** Ivan sanitec z Mostara 80 fil., z Topolovec **Sapač** Antonija 25 kor., **Zilavec** Veronika 25 kor., **Sapač** Roza z Domajinec 25 kor., **Horvat** Marija z Tūrnišča na božični dar vojakov 12 fil., z Hotize **Kustec** Verona 80 fil., **Ftičar** Kata 30 fil., **Šeriiga** Jožef od Sv. Sebaštjana 60 fil., z Tūrnišča škap. družba na vojaške sirote 12 kor., **uršulinsko** društvo 2 kor., z Renkovec **Toplak** Bara na slepe vojake 40 fil., **Korén** Bara na božični dar vojakov 30 fil., **Tratnjek** Ana tūdi 30 fil., **Tōrnar** Ana z Gomilic 60 fil., **Domniko** Jožef z Adrijanec 4 kor., **Marija** Nerat z Celja za 7 kor. svetinjice i knjige za čteti, **Misijonska** hiša z Celja i drugi z večih fār knjige, liste, čisla, z Celja **N. napršnjeke**, šteri so odani za 1 kor. 86 fil., **Krampač** Štefan z Chicago 15 kor., **Kolarič** Ivan z G. Bistrice 2 kor., † **Hanc** Štefan krēmār z Trnja 30 kor., **Rós** Bara z Črensovec 1 kor., **Plej** Martina žena z Črensovec 1 kor., **Kocet** Kata z Bih-tarovec 1 kor., **Tompa** Marija z Črensovec 2 kor., z Trnja **Hozjan** Štefan 2 kor., **Cigan** Marija 1 kor., **Denša** Peter 40 fil., **Tkalec** Ana 1 kor., **Ritos** Treza z Črensovec 3 kor., **Kociper** Štefana žena z Adrijanec 2 k., **Čeh** Jožef z Chicago 20 kor., **Tōrnar** Štefan z Tūrnišča 1 kor., **Hozjan** Martin z Trnja 1 kor., **Plej** Jožef z Črensovec 2 kor., **Gābor** Marija z Črensovec 2 kor., **Rengel** Martin nabrao na Hotizi na božični dar vojakov 23 kor. 96 fil., **Raj** Štefan z G. Bistrice 2 kor., **Korén** Ana z D. Bistrice 5 kor. 20 fil., **Gerič** Ana z M. Polane 40 fil., **Plej** Kata z Črensovec 1 kor., **Zoldoš** Verona z Črensovec 1 kor., z Trnja **Hozjan** Jožef 60 fil., **Kolarič** Mihal 40 fil., **Hozjan** Štefan 20 fil., **Kolenko** Ivan 20 fil., **Gabor** Ivan 10 fil., **Koštric** Štefan 20 fil., **Kolenko** Ferenc 26 fil., **Sobočan** Ivan 10 fil., **Horvat** Martin 20 fil., **Lehko** Treza 40 fil., **Kozlar** Matjaš 1 kor., **Kozlar** Ivan 20 fil., **Tibaut** Štefan 20 fil., **Dominko** Jožef 60 fil., **Dominko** Marija 1 kor., **Kocet** Štefan 40 fil., **Kocet** Lena 40 fil., **Kocet** Kata 1 kor., **Sabo** Mihal 2 kor., **Zver** Jožef 40 fil., **Dominkó** Verona 2 kor., **Šarjaš** Štefan 50 fil., **Cipot** Andrāš 40 fil., **Hanc** Štefan 40 fil., **Kolarič** Štefan 30 fil., **Zsoldos** Štefan 20 fil., **Stanko** Mihal 60 fil., **Horvat** Martin 40 fil., **Horvat** Marko 40 fil., **Zsoldos** Martin 40 fil., **Sarjaš** Štefan 40 fil., **Stanko** Jožef 10 fil., **Krampač** Balaž 20 fil., **Matjašec** Štefan 20 fil., **Sobočan** Marija 60 fil., **Sobočan** Jožef 40 fil., **Pāl** Štefana žena z Dokležovja 1 kor., **Mencigar** Leopold z Wiedna na božični dar vojakov 1 kor., **Horvat** Janoš z Trnja 10 kor., **Hren** Ivan z Sr. Bistrice 1 kor., **Stanko** Ana z Trnja 1 kor., **Golinar** Lovrenc i žena z Črensovec 6 kor., **Prša** Štefan četov. 20. dom. pp. nabrao 3 kor., **Štefan** Oslāj z Harrisburga na slepe vojake 5 kor., z D. Bistrice **Vučko** Martina žena 40 fil., **Gjōrek** Martina žena 40 fil., z Tūrnišča **Koren** Ferenc 4 kor., **Maroš** Ana 2 kor., škapulersko društvo 80 fil., **N. N.** z Renkovec 40 fil., **Ftičar** Kata z Hotize 20 fil., z Razkriža **Stojko** Magdalena 1 kor., **Stojko** Justina 1 kor., **Marija** Nerat z Celja 10 kor. vredna čisla, v Beltincih nabrano 37 kor. 50 fil., **Maučec** Štefan z Gančan na sirote vojaške 10 kor., **Čurič** Martina žena z Črensovec 10 kor., **Vinčec** Jožef z Trnja 26 kil jabok, **Žižek** Marija z Črensovec 1 kor., **Gornjec** Ana z Tūrnišča 2 kor., **Forjan** Marija z Melinec za delanezmožne vojake 10 kor., **Meserič** Ana z Ižekovec na slepe vojake 5 kor., **Kolenko** Ferenc z G. Bistrice sūhi sad, z Mal. Polane na slepe vojake 15 kor., Črensovska šoštarska družba 50

kor., **Žalig** Mihal z Žižkov 2 kor., **Pertóci** Stefana žena z Rakičana na sirote pokojnih vojakov 1 kor., **Kočar** Jožef z Steeltona 2 kor., **Sarjaš** Jožef z Trnja 10 kor., **Šoštarska** družba z Mal. Vel. Polane i Brezovice 12 kor., z V. Polane **Salaj** Stefan 1 kor., **Hozjan** Ana na slepe vojake 1 kor., **Hozjan** Ana 1 kor., z Sr. Bistrice **Vučko** Anton 4 kor., **N. N.** 2 kor., 7. roža 1 kor., **Cigan** Ivan z Črensovec 3 kor. 20 fil., **Žerdin** Marija z D. Bistrice 1 kor., z Hotize na slepe vojake **Horvat** Kata 40 fil., **Stoman** Ana 40 fil. **Vkūp 877 kor. 46 fil.**

Odposlano na vojaške sirote v Budapest okt. 7-ga 20 kor. 34 fil., okt. 20-ga društvi ranjence oskrbljavajočemi v Budapest 5 kor., okt. 28-ga Rdečemi Križi v Budapest 25 kor., okt. 28-ga v Ljubljano **Kenda** Berti 33 kor. 20 fil., dec. 2-ga v Kanizso, Szombathely, Budapest i Soboto, knjige, obleka, sad, lipovo cvetje v osmih zavitkah, dec. 7-ga **Slepec** Ivani ešp. na jūžino vojakov v Soboto 100 kor., dec. 17-ga okrajnaj bolnišnici v Soboto 50 kor., rezervnoj bolnišnici v Soboto 50 kor., na božič vojakov v Budapest 100 kor., v Lendavo za bolnišnico 50 kor., slepim vojakom v Budapest 50 kor., na božično drevo v Szombathely 50 kor., v Budapest za čisla, knjige ranjencom 50 kor., januara 6-ga 26 kil jabok po železnici v Budapest v skladišče Rdečega križa; januara 15-ga t. leta na sirotinsko deco sobočke ešperešije **Slepec** Ivan ešpereši 250 kor. (Tei penazi do v hranilnici do božiča, te dobijo za njē najsiromaskejše sirote po farah obleko). **Dozdaj nabrano . . . 6916 kor. 68 fil.** **V Beltinskaj hranilnici je 1041 kor. 60 fil.** **V Szombathely-i v cerkvenoj 2208 kor. 60 fil.** **i . . . 151 kor. 68 fil.** **doma pri roki ostalo . . . 69 kor. — fil.** **Razdeljeno dozdaj . . . 3445 kor. 80 fil.** v gotovēni zvūn nešteti drugi naturnih darov. V hranilnici shranjeni penazi do se po konci boja delili med slovenske naše delanezmožne, slepe vojake i njuve sirote poleg potrebe. — Vsem dragim darovnikom naj smilenost z smilenostjov plača presmileno Sree Jezušovo!

Vrednik.
Dāri z Amerike. Na ranjence so poslali z **Duguesne** ja: **Mertūk** Peter i **Kovačič** Stevan z Odranec vsaki 25 kor., **Kavaš** Martin z Odranec i **Kolarič** Janoš z Trnja vsaki 10 kor. — Iz **Chicago** po **Plej** Ivani smo dobili 35 kor. na samostan i 35 kor. na ranjence. Darovniki so sledeči: **Horvat** Matjaš **Lukačov** i **Maroša** **Stevan** vsaki 2-50 dolarov; **Ohman** **Frane** 2 dol., **Žalig** **Stevan**, **Ritós** **Janoš**, **Šebjan** **Ivan** vsaki 1 dol., **Škeržet** **Treza** pa 50 centov. — Iz **South-Bethlehem** po **Škraban** **Jožef** z Tišine je poslao 120 kor. na ranjence, sirote vojakov i na samostan 25 kor. Darovali so sledeči: **Škraban** **Jožef** z Tišine 5-25, **Stadlar** **Jožef** z Bakovec 4, **Marič** **Jožef** z Bakovec 3, **Kardos** **Janoš** z Bakovec 2, **Hujč** **Stevan** z Bakovec 1, **Franko** **Janoš** z Bakovec 1, **Sajt** **Stevan** z Sobote 1, **Krenos** **Janoš** z Beltinec 1, **Spilak** **Mihal** z Vidonec 1-50, **Mikič** **Lovrenc** z G. Sinika 1, **Mamužič** **Demiter** z Horvakoga 1 dolar. — Iz **Bridgeporta** smo dobili 1300 koron na ranjence, delanezmožne vojake in sirote; na podporo **Marijinoga** **Lista** in **Novin**, da bi se mogla tūdi vojakom pošilati, 112 kor. i na samostan sv. Družine 100 kor. Nabrala sta to lepo šumo **Raduha** **Stefan** z Beltinec in **Sobočan** **Jožef** iz pod Lipe. Dari so v dolarah i centah iskazani. Darovnikov je 269 i so sledeči: **Rev.** **Mihāl** **J. Golob** 5—, **N. N.** **Sanči** 1—. **Adrianci:** **Raduha** **Martin** starejši 2—, **Smej** **Peter** i žena 2—, **Raduha** **Martin** mlajši 1—, **Fartelj** **Stevan** i žena 1—, **Kavaš** **Andrāš** i žena 1—, **Virag** **Stevan** i žena 1—, **Virag** **Kata** 1—, **Čolig** **Mihāl** 1—, **Kociper** **Martin** i žena 1—, **Balažic** **Matjaš** 1—, **Zver** **Marko** 1—, **Ferenčak** **Jūri** i žena 1—, **Antolin** **Mikloš** —50, **Kavaš** **Balaž** —50, **Taljan** **Mihāl** —50, **Kavaš** **Matjaš** —50, **Mlinarič** **Andrāš** —50, **Lūtar** **Matjaš** —50, **Goštan** **Agota** —50, **Végič** **Jožef** —50, **Horvat** **Stevan** —50, **Kavaš** **Mihāl** i žena —50, **Zadravec** **Ivan** i žena —50, **Antolin** **Jūri** —25, **Žalik** **Ana** —25, **Bagar** **Jožef** —25. **Belatinci:** **Goštan** **Stevan** 2—, **Raduha** **Stevan** i žena 2—, **Stevanec** **Karol**

—50, Belovič Martin —50, Komp Valent
—25, Richtarič Franc —25, Zlatár Alex
—25, Terdič Ludvig —25, Kristofič Ilona
—10, Skrlec Treza —10, Bogdan Jožef *M.*
sv. Martin: —25, Turk Juri *Mihalevci* —25.
Štajerski sv. Jurij: Soštarič Franc i žena
1—. Soštarič Anton —50, Horvat Ferenc
—25. *Lotmerk*: Voglar Alojz i žena 1—,
Razlek Franc —50, Mavrič Alojz —25,
Sisko Franz —25, Balažič Ivan *Stara vés*
—50, Meričnjak Johan *Sv. Križ* —25, Ben-
kovič Martin Steier 1—. *Žiški*: Puhan Ste-
van 1—, Puhan Treza —50, Fotívec Treza
—25. *Strehovci*: Végi Jožef 1—.

Ferko Ivana žena. Slaveči. Pošlite nam zadnje pismo moža. **Ana Kolman. Gerlinci.** Na sv. meše ne morem sprejeti. Pošljite je v Veržej ali v Celje misijonarom.

1. *Cuk Steve v Chicagi*, ki je k tórniškomi plebanoši 130 koron penez poslal, to je pa ne pisal, na koj se naj obrné ta šumma.
2. *Tisti, ki je po banki „Knauth, Nachod i Kühne New-York“* túdi k tórniškomi plebanoši poslal 524 koron. Sto i na koj je poslal té peneze?
3. *Dervarič Jožef v Steeltoni* pa naj gori išče 45 koron, od šterih piše, ka mi je poslal, ar sam jih jas ne dobo v roke.

nam služijo dragocena sredstva domača po več kak 100.000 zahvalnih pismih i po mnogih vračitelah priporočena: Fellerov **Elsa-fluid** i Fellerove prebavo vred postavljajoče rebarbarske **Elsa-pilule**.

Razpošilanje na predplačo ali po povzétji. Dobro je peneze naprej poslati po poštnoj nakaznici, najzi fil, povzétja ne bo trebela platiti.

Naročitve se točno naj našlavlja na **FELLER V. EUGEN** lekarnika, **STUBICA**,
Centrále 146. (Zagr. žup.) — **Mnogo odliková**nja, **zlate medalje** itd. — **Več**
kak **100.000** zahvalnic.